

VILÁGOSSSÁG

**Megállapították
 a villanyfogyasz-
 tás új díját**

KOLOZSVAR,
 1917 augusztus 28, csütörtök

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
 212. szám

Az értelmiség és a stabilizáció

Az a nagy lelkesedés, amellyel Románia minden dolgozó rétege fogadta a stabilizációt, ugyanolyan örömet ébresztett a haladó értelmiség soraiban is. Az elmúlt esztendő nehéz gazdasági körülményei, a fekete piac és a spekuláció a szellemi újjáépítés munkáit is romoly erőpróbára állították. A haladó értelmiségnek a demokráciáért folytatott küzdelmét a mindennapi élet nehézségei, az élelmezési és a megélhetési gondok akadályozták és hátráltatták állandóan. Nevelőink, írónk és tudósaink teljes szellemi erőlködésének ezeket a külső akadályait hátrította most el a stabilizáció. Ezt érzi ma minden józanul gondolkodó értelmiségi, ezért lelkes és jövőbebizó ma a szellemi élet minden munkása. A stabilizáció nagy és beláthatatlan távlatokat tár fel, alig felmérhető nagy erőket tesz szabaddá az alkotó munka számára. A szellem embere felelősséget vállalt az anyagi gondok időtartó és idegetörő gondjaitól és alkotó erejét irodalmon, tudományon és nevelésen át egyre nagyobb mértékben állíthatja demokráciánk nagy építő munkájának szolgálatába.

Az elmúlt három év anyagi gondjai között öröklődött értelmiségi rétegek számára más szempontból is erőpróba volt a közelmúlt. A gazdasági nehézségeket kihasználva reakciók felán leginkább éppen az értelmiségi rétegeket próbálta megfertőzni és a maga céljaira felhasználni. Sajnos, nagyon sok román és magyar értelmiségit befolyásolt ez a reakciós propaganda. A demokráciával való szembenállás, az irodalom és tudomány „politikamentessége”, a szellemi újjáépítés és a demokratikus új nevelés elszabotálása mind ennek a gonosz propagandának voltak az eredményei. A haladó értelmiségi rétegek állandó éberségének, de elsősorban a demokrácia legnagyobb erőforrását képező munkásosztálynak köszönhető, hogy a gazdasági újjáépítés mellett a demokrácia szellemi kibontakozás mégis olyan nagy sikereket értett el. A munkásosztály és a dolgozó rétegek hajlíthatatlan akarat, építészandéka példaadó volt a kételkedésre hajlamos értelmiség számára is. Ma minden jószándékú értelmiségi elismeri, hogy a stabilizáció sikere a demokrácia győzelme, megvédése pedig az egész ország, de azon felül saját jól felfogott érdeke is.

A közelmúlt tapasztalatai azonban arra intenek, hogy demokratikus erők éberségét, elővigyázatosságát és harci készségét állandóan fokozniuk kell a stabilizáció eredményeinek megvédése és további kiteljesedése érdekében. Ebben a harcban nagy szerep vár a haladó értelmiségre. Ennek az új arcú értelmiségnek ma elsősorban az a hivatása, hogy a munkásság és a parasztság hatalmas rétegeire támaszkodva, a szellemi élet minden területén harcoljon a demokrácia eddigi eredményeinek kiteljesedéseért, a közhíny, a kizártság és a reakció minden újfajta támadása, aknamunkája ellen.

Az értelmiségi rétegek küzdelme a stabilizáció sikeréért nem lehet csupán gazdasági jellegű. A stabilizáció a kapitalizmus romboló válságából kivezető út kezdőállomása, de nem végső. A népi demokrácia igazi kiteljesedése igazán csak most kezdődik el. A munkásság, a parasztság és az értelmiségi rétegek fokozatos felszabadulása a gazdasági elnyomtatás és a nyomor alól, a szellemi élet, az egyéni és társadalmi fejlődés fellendülésének határtalan lehetőségét tárja felénk. De ezek a lehetőségek csak akkor válnak valóra,

Lelkes hangulatban kezdődtek meg Kolozsváron a szakszervezeti választások Kiket választottak meg az Acélárugyárban

KOLOZSVAR. — Kedden megkezdődtek a kolozsvári üzemekben a szakszervezeti választások. Az ország többi szervezett dolgozója után Kolozsvár munkássága tesz hitet nagy lelkesedéssel a szakszervezeti önkormányzat a munkáségség és a demokráciáért való elszánt harc mellett.

Délután folyamán a helyi szakszervezeti tanácsnál gyűlést tartottak a szakszervezeti elnökök és titkárok. A megbeszélésen résztvettek az Országos Szakszervezeti Tanács kiküldöttjei is Szenkovits Sándor képviselő, az OSZT titkárával az élen. Dejen Dumitru a szaktanács titkára ismertette a kolozsvári munkásság előkészületeit a választásokra. Bejelentette, hogy a választások lebonyolítására Kolozsvárt két bizottság alakult. Egyik a tartományi szakszervezeteket támogatja a választások levezetésében, másik a kolozs megyei választások levezetésénél segít.

Az Országos Szakszervezeti Tanács részéről az értekezleten Pascanu és Szerkovits Sándor szóltak fel. Pascanu kiküldött beszédében a Szociáldemokrata Pártba beférkőzött jobboldali elemek munkáját ismertette, akik a szakszervezeti önkormányzat ellen agitáltak és az áruló titelisták vezetése mellett igyekeztek a szociáldemokrata pártban a vezetést megszerezni.

A munkásság szabad véleménynyilvánítása, csak szabad államban lehetséges és nálunk a jelenlegi választásokon a munkásságnak éreznie kell azt a szabadságot, amelyet a demokrácia Romániában élvez. Ezt a szabadságot kell kifejezniük a választásokon.

Ezután a szervezett munkásság, a munkásosztály nehéz harcáról beszélt, hangsúlyozva, hogy az elért eredmények igazolják ennek a harcnak a helyességét.

A munkásságnak ezeken a választásokon azokat kell megválasztania, akik nem a könnyű megoldásokat és az olcsó népszerűséget, hanem a nehéz öntudatos harcot vállalják, akik kiküzdötték a stabilizációt. A stabilizációt csak munkás-öntudattal és a munkásosztály egységes állásfoglalásával valósíthatjuk meg, de a stabilizáció megvédése további nehéz feladatot ró a szervezett munkásságra. Ezért a szakszervezeti vezetőségekben nem engedhető meg olyanok beválasztása, akik a dolgozó nép érdekeit sem a mult-

ban, sem most nem tudják megvédeni. Egyetlen politikai pártnak a kedvéért sem tűrhetünk meg ilyeneket vezető pozíciókban.

Szenkovits Sándor beszédét az értekezlet nagy tüsszel és megértéssel fogadta.

A keddi nap folyamán Kolozsváron a következő üzemekben zajlottak le a szakszervezeti választások: Acélárugyár, A. Lady, Fadelast, Társadalombiztosító, Városi Egészségügyi Hivatal és az Albina bank.

A kolozsvári Acélárugyárban a következőket választották meg: Hajós István, Dengbi Albert, Rosiás Károly, Kelemen István, László Sándorné, Attila Árpád, Gyere István ifj. munkás, rendes tagok, míg pórtagoknak Balogh Bélát és Berekméri Árpádot választották meg.

A választások mindenütt nagy ünneppélyességgel és lelkes hangulatban folytak le.

A SZABADSÁGOT FEJEZIK KI A VÁLASZTÁSOK

Szenkovits Sándor az elhangzott jelentésekhez szólt hozzá, majd az eddigi szakszervezeti választások lefolyását ismertette, külön is kiemelve a bukaresti munkásság példaadó fegyelmességét és öntudatát. A szakszervezeti választások lefolyásáról szólva a következőket jelentette ki:

— A munkásság szabad véleménynyilvánítása, csak szabad államban lehetsé-

A Szovjetunió jegyzéke szerint:

Németország ipari termelésének és a Ruhr-vidék helyzete csak a négy nagyhatalom együttes döntésével oldható meg

MOSZKVA. — Az Egyesült Államok és Nagybritannia között Németország ipari termelésének felülvizsgálása kérdésében folyamatosan levő tárgyalásokkal kapcsolatban a Szovjetunió kormánya augusztus 18. án washingtoni és londoni nagykövetei útján jegyzéket intézett az Egyesült Államok és Anglia kormányához. A jegyzék szerint a Szovjetunió kormánya figyelembe véve azokat a lépéseket, amelyek céljaként az Egyesült Államok és Nagybritannia kormánya Németország ipari termelési terveinek, valamint a Ruhr-vidéknek különleges fenntartás alá való helyezését illetően háromhatalmi értekezlet összehívását tervezi — Nagybritannia és Franciaország részvételével — ez a tény Bevin angol külügyminiszter megerősítette, augusztus 4-én tartott alsóházi beszédében is szükségesnek tartja felhívni az Egyesült Államok és Anglia figyelmét arra, hogy mindazok a kérdések, amelyek Németország ipari termelésére, valamint a

Ruhr-vidék helyzetére vonatkoznak, csak a négy nagyhatalom együttes döntésével oldhatók meg.

BEFAGYOTT AMERIKA ANGLIAI KÖLCSÖNE

Az angol fővárosban nyilvánosságra hozták, hogy az Egyesült Államok részéről nyújtott dollár kölcsön utolsó részletét, 32 millió fontsterlinget, augusztus 29. én veszik fel, míg a hátralévő 100 millió összeget befagyaszthatják.

KEMENY BIRALAT A FRANCIA KORMÁNY POLITIKÁJÁRÓL

PARIZS. — A francia Kommunista Párt legutóbbi ülésén Jean Duclos, a párt főtitkára kijelentette, hogy a jelenleg uralmon lévő kormány részéről kiadott sok rendelet csak a teljes zűrzavart és a kormány tehetetlenségét bizonyítja. A kormány pártolja De Gaulle politikáját azért, hogy az amerikai reakciós erők által nyújtott pénzügyi segítséget megkapja a beszedés során támadta a kormányt

a francia érdekeket sértő gazdaságpolitikájáért és kifejtette: ahelyett, hogy pénzügyiséget vennék igénybe, jobban tennék ha a kelet-európai államokkal kötnek gazdasági egyezményeket, amelyek az ország belső megerősödését eredményeznék.

FELOSZLATJAK A NÉPARÁRULÓ PETKOV PÁRTJÁT

SZÓFIA. A bolgár nemzetgyűlés legutóbbi ülésén tárgyalta azt a törvényjavaslatot, amely szerint az áruló Petkov agrárpártját a legközelebbi időn belül feloszlatják.

MINISZTERTANÁCS ELŐTT AZ ANGLIAI GAZDASÁGI VÁLSÁG

Az angol kormány kedden négy óra hosszat tartó második minisztertanácsot tartott, amelyről hivatalos közleményt nem adtak ki. Ugy tudják, hogy a minisztertanács Anglia gazdasági jövőjéről tárgyalt. Atlee miniszterelnök a minisztertanácsban ismertette a

gazdasági válság megoldásával kapcsolatos intézkedéseket.

CSAK AZ ERŐS KOMMUNISTA PÁRT BIZTOSÍTHATJA CSEHSZLOVAKIA FEJLŐDÉSÉT

Gottwald csehszlovák miniszterelnök Prágában nagy beszédet mondott. Foglalkozva a külpolitikai helyzettel kifejtette, hogy Németország nyugati részében a fasiszmus és német imperializmus új jászülete rohamlépésekkel halad előre. A belpolitikai kérdéseket tárgyalva kijelentette, hogy a csehszlovák Kommunista Pártnak jelenleg 1,200,000 tagja van és csak egy erős Kommunista Párt biztosíthatja az ország zavartalan fejlődését.

AZ „IZVESZTIJA” A MARSHALL-TERV CSÖDJEK OKAIRÓL

MOSZKVA. — Az „Izvesztija” ismerteti azokat a gazdasági jelenségeket, amelyek arra késztették az Egyesült Államokat, hogy a Marshall-terv megvalósítását megkísérelje. A lap szerint az Egyesült Államok szakított az elzárkózás politikájával és Truman elnök politikai vonalára tért át. Truman elnök célja új piacok teremtése abból a célból, hogy az Egyesült Államok hatalmas ipari termelését, amely a háború utolsó fázisában eddig a legnagyobbra emelkedett Amerika történelmében, el tudja helyezni. A liberális gazdasági köröknek az az állítása tehát, mely szerint az általuk elkészített gazdasági tervek alkalmasak arra, hogy a háború utáni újjáépítést megvalósítható — megdőlt. Ez a terv korai volt, mert jelenleg az egész amerikai gazdasági élet a hanyatlás és a válság felé halad. Ez kényszerítette arra Truman elnököt és kormányát, hogy felvesse a Marshall-tervet, amely arra lett volna jó, hogy ezt a fenyegető válságot az európai államok bevonásával leküzdje.

Az európai államoknak nyújtandó kölcsön azonban olyan feltételekhez kötötték, hogy azt egyetlen állam sem fogadhatta el. Szó sem volt itt szabad kereskedelemről, ellenben a politikai önállóság feladását követelték. Azt akarták, hogy a közép-európai országokat a nyugati tömb politikai és gazdasági ellenőrzése alá helyezzék. Ez volt tehát a Marshall-terv célja és lényege, amely most csődöt mondott — írja az „Izvesztija.”

Csak a termelő árusíthat gabonát vagy lisztet

Kizárták a közvetítőket a gabonakereskedelemből

Egy család csak 25 kiló lisztet vásárolhat

BUKAREST. — A közellátásiügyi államtitkárság rendelete értelmében minden termelő, aki elégtelt beszolgáltatási kötelezettségének jogosult felesleges búzát vagy lisztjét eladni. A termelő ország ellátatlan lakosainak, vagyis olyanoknak, kik nem tagjai valamelyik beszerzőcsoportnak (ekonomátnak), a következő feltételek mellett adhatja el hivatalos iránt felesleges gabonáját vagy lisztjét:

Lisztet vagy búzát eladni csak a piacon szabad. Azt, aki piacon kívüli kísérli meg az értékesítést, szigorúan megbüntetik. Egy családnak a termelő 25 kiló lisztnél

többet nem adhat el. A termelő csak személyesen értékesítheti gabonáját és annak tulajdonjogát a cseplési eredménylappal (bon de treer), saját magát pedig személyazonosságig igazolvánnyal kell igazolnia. Fel kell mutatnia — ellenőrzés esetén — igazolványát arról is, hogy a buza, illetve a liszt után a fogyasztási adót lakóhelyén, az adóhivatalnál megfizette.

Azt, akit az ellenőrök ilyen igazolvány nélkül találhatnak a törvény feketézőnek minősíti, uszorbíróság elé állítják, árúját pedig elkobozzák. Lisztet vagy búzát kizárólag csak a termelő jogosult árusítani. Mindenki mást, aki akár a

búzát, akár a lisztet közvetíteni akarja vagy többet vásárol a megengedett mennyiségnél, szabadságvesztéssel és pénzbüntetéssel sújtanak.

Szigorúan tilos a fehér lisztet bármilyen alakban forgalomba hozni, vagy abból kenyeret, süteményt, perccet készíteni.

A kolozsvári törvényszék tegnap ítélte el Dilhe Józsefet 6 hónapra elzárásra, mert az Astoria-szállóban lévő bodegájában fehér kenyeret árult.

Megbüntetik szigorúan azt is, mint áruhalmazót, aki a megengedett mennyiségnél többet vásárol akár gabonából, akár lisztből.

ha a reakció most elszennyedett vereségét politikai, gazdasági és szellemi téren követni fogja a dolgozó rétegek és a haladó értelmiség közös és állandó harca az újjáépítés érdekében. Sohasem szabad szem elől tévesztetnünk azt az alapvető igazságot, hogy nincs szellemi felemelkedés mindaddig, amíg a reakció gazdasági és szellemi maradványaitól meg nem szabadultunk. Ennek a teljes felszabadulásnak hite járja át minden haladó szellemű értelmiségit tudatát ma, de ez a harcok építőszándék kell továbbra is megerősítse a munkásság, a parasztság és az értelmiség harci szövetségét,

JÁNCsó ELEMÉR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.

Távbeszélő: 258.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR

Postacsekkszám: 40.625

Kik jogosultak a Betegség- Pénztár szolgálatait igénybevenni?

KOLOZSVÁR. — A Betegség-pénztár igazgatósága a biztosítottak és munkaadók tudomására hozza, hogy a fennálló rendelkezések értelmében, a biztosítottak családtagjai közül csak azok a személyek vehetik igénybe a biztosítás szolgáltatásait, akik erre a törvény 44. szakasza értelmében jogosultak.

Az igényjogosult családtagok a következők:

- a) A törvényes feleség vagy a biztosított nő munkaképtelen és általa eltartott férje.
- b) A gyermekek 18 éves korig.
- c) A munkaképtelen és testi fogyatékosokban szenvedő gyermekek 18 éves korukon túl is.
- d) Az anyátlan árvaleány, aki a biztosított háztartását vezeti.
- e) A gyermekek 18-tól 21 éves korig, ha kecskébe járnak és jó előmenetelt tanúsítanak.

f) A vagyontalan és munkaképtelen szülők, ha a munkaképtelenségüket a pénztár főnöke megállapította, ha a biztosítottal egy fedél alatt laknak és ha nem élveznek nyugdíjat valamely hatóságtól vagy közintézménytől.

g) A biztosított árva testvérei 18 éves korig, ha a biztosított tartja el őket.

A biztosított köteles igényjogosult családtagjainak személyi iratait idejében bemutatni a biztosítási könyvecskébe való bevezetésre, amelynek alapján a családtagok a törvényes szolgáltatásokat igénybe vehetik.

A Pénztár igazgatósága felhívja a munkaadók figyelmét, hogy bejelentést kizárólag csak a fent megjelölt családtagok részére állítsanak ki, mert ellenkező esetben, a jogosulatlanul kiszolgáltatót gyógyszerek és gyógykezelés költségeit a Pénztárnak megteríteni kötelesek.

**HETI CFR-BÉRLETIEGYE-
KET** rendszeresítették az üzemi munkások részére, hogy ezzel megkönnyítsék a más helységeben lakó munkásoknak a munkahelyükre való utazását. A személyvonatok III. osztályán a heti bérletiegyek ára a következő: 1—10 kilométer távolságra 116 lej, 11—20 kilométer távolságra 162 lej, 21—30 kilométer távolságra 256 lej, 31—40 kilométer távolságra 350 lej, 41—50 kilométer távolságra 470 lej, 51—70 kilométer távolságra pedig 564 lej.

BEÍRÁSOK A KOLOZSVÁRI KÖZÉPISKOLÁKBA. A Magyar Iskola-közi Tanács közli, hogy a kolozsvári magyar középiskolákban a beírások augusztus 25-én megkezdődtek. A javító-, különbözeti- és magánvizsgálatok szeptember 1-én kezdődnek. A tanítás kezdete és az V. osztályba való felvételi vizsga idejét később közöljük. A vidéken tartózkodó javítóvizsgások vizsgálatra jelentkezhetnek a legközelebbi állami iskolában, vagy saját intézetükben 4 nappal a tanítás kezdete előtt. Az iskolai díjakat később állapítja meg a minisztérium. A beírások szükséges okmányok: születési anyakönyvi kivonat, keresztlevele, állampolgársági bizonyítvány, újrakiadott bizonyítvány és iskolai bizonyítvány. Az első osztályba járókhoz tanulónak az elemi iskola elvégzéséről szóló igazolmányokat a beírások be kell adniok. A beírás kéreire 16 lejes okmánybélyeget vigyen mindenki magával.

A BELFÖLDI RIZS új árát 20.16—22.40 lejben állapította meg az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium. A hántolt rizs ára 52.46 lej. Ezek a gyári árak, amelyekhez még a csomagolás díját, az adókat és illetékeket is felszámítják.

A REPÜLŐGÉPRE SZÓLÓ JEGYEK új árát TARS a következőkben állapította meg: Bukarest—Kolozsvár 4280 lej, Bukarest—Arad 5700 lej, Bukarest—Nagyvárad 6190 lej, Bukarest—Szatmár 7210 lej.

A BOROTVAPENGÉK árát darabonkénti eladásnál — minőség szerint — 7—8 lejben állapították meg.

Hadifogoly híradó

MARAMAROSSZIGETRE SZÓLÓ ÜZENETEK:

Szombati Lajos marosvásárhelyi, Munkás-utca 1 alatti lakosnak a 22 századba üzenik édesapja, édesanyja, hozzátartozói, hogy mindnyájan jól vannak egészségesekek és most is Marosvásárhelyen a Munkás-utca 1 szám alatt laknak. Atrila fia és Sári leánykája is jól vannak, egészségesekek és türelmetlenül várják a boldog visszontlátást. Sokszor csókolják.

FOKSÁNYBA SZÓLÓ ÜZENET:

Ajtay Tibornak üzenik szülei, hogy mindnyájan jól vannak, egészségesekek és türelmetlenül várják hazát.

FOKSÁNYBAN VANNAK:

Ujabbán Foksányba érkeztek a Szovjetunióból: Kovács Márton kolozsvári, Téglás-utca 17 alatti lakos, Kerekes Lajos Kolozsvár, Pop vagy Papp Gergely

MEGHALT VASKA DEZSŐ. Vaska Dezső állami kereskedelmi középiskolai tanár életének 68. évében augusztus 26-án elhunyt. Hivatását 35 éven keresztül megszakítás nélkül folytatta. Fáradságtalanul munkálkodván a tanulóifjúság nevelésében. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a köztemető halottaskápolnájában.

TÁVIRATILAG IS UTALHATÓ AT PÉNZ. A pénzügyintéssel és a pénzbeváltással kapcsolatosan természetesen megváltoztak a postai díszabások, a postán használt értékküldemények nyomtatványai és azok ára is. Az új pénzes-utalványok még nem készültek el és ezért átmenetileg szünetel a pénzesutalványforgalom. E hiányon segítő és a közönség érdekében a posta vezérigazgatósága az új postautalványok elkészültéig rendszeresítette a távirati utalványtörvény pénztárlást. Táviratilag bármilyen távolságra 1000 lejig terjedő átutalásnál 25 lej díj fizetendő. 1000 lejtől 10.000 lejig 50 lej, míg 10.000 lejt meghaladó összegnél 100 lej díj fizetendő.

LETARTÓZTATTA az állambiztonsági hivatal dr. Korai Jenő szatmárnémeti ügyvédet és Nagy Sándor szatmárnémeti fűszerkereskedőt a pénzbeváltással kapcsolatban elkövetett súlyos visszaéléseiről. Mindketten régi lej vásároltak stabil új lejért. Az ügyvéd lakásán a házkutatáskor 300 millió, a kereskedő pedig 150 millió régi lejt találtak. A nyomozás most azt igyekszik felderíteni, hogyan akarták új, stabil lejre becserelni a régi bankjegyeket. Mindkét üzérkedő átadták az ügyvétségnek.

MÉHESZETI VÁNDORGYÜLÉS. Az EME szokásos másodszerdai vándorgyűlését augusztus 27-én délután 5 órakor Alzner Oszkár méhészetében tartja meg Jugoszlávia-utca 10 szám alatt (Pata-negyed, Méhes-utca első kereszttúrája balra), ahol a vándorlásról hazatért méheket tekintik meg. Gyűlés után az igazgatóválasztmány alkalmi megbeszélést tart. Pontos megjelenést kérnek. Vendégeket szívesen látnak.

KI TUD RÓLUK?

Sajgó István Törvényes györgyfalvai lakosról, aki szovjet hadifogságba esett és 1944-ben látták utoljára Foksányban. Értesítést kér a hazatért hadifoglyoktól édesapja, Sajgó János Törvényes Gheorgheni—Györgyfalva, Kolozs megye címe, vagy a „Világosság” szerkesztőségébe.

Varga László 23 éves, volt kolozsvári egyetemi hallgatóról, aki 1945-ben a hazatérőktől Úfában betegen lemaradt. Értesítést kér édesanyja özvegy Varga Károlyné, Déva, Eminescu-utca 98 címre. Ferencz Józsefről, aki a román hadseregben szolgált a brailai 38-as gyalogezredben. Utoljára a Krimben látta 1944 márciusában. Állítólag a szabasztopoli 2-es fogolytáborban van. Értesítést kért Nagy Elek, „Világosság” szerkesztőségébe.

Bucsu Zsibólól

Csütörtökön reggel 7 óra 30 perckor futott be Zsibóra a hatalmas, tíz pullman kocsiból álló különvonat, mint egy virágerdő, hogy magával vigyen innen is 60 székelő gyermeket.

Már korán reggel a vasútállomáson látjuk a helyi közigazgatási hatóságok kiküldöttjét a MNSZ elnökét és több vezetőtagját, a vendéglátó családokat valamint a szép számban megjelent érdeklődőket.

A vonatból boldogan mosolygó gyermekek tekintenek ki a virágok közül, akik Csala József csomagfalvi CARS elnök és Másodi Elemérné csikszeredai CARS kiküldött kísérete mellett hazafelé utaznak. Zsibó község az átutazókat meleg étellel vendégelte meg.

A vasúti kocsi oldalán a következő felirásokat olvashattuk:

„Éljen a demokratikus Groza-kormány, amely nem tesz különbséget román és székelő gyermek között”. „Éljen Teohari Georgescu, megmentésünk szervezője”. „Örökre hálásak maradtunk a demokratikus rendszernek, mely megmentette életünket”. „Köszönet Szilágyu megye népének, a nekünk nyújtott segítségért”.

Miután a vidám gyermekcsereg elfoglalta a kijelölt helyet, Másodi Elemérné, a csikszeredai CARS kiküldöttje mond köszönő szavakat a vendéglátó zsibói családoknak: — A székelő anyák nevében mondok köszönetet Zsibó lakosságának azért a meleg szeretettel, amellyel felkarolta az éhező Székelyföld gyermekeit, ahol tavaly nem termett meg a mindennapi kenyér. Örömmel visszük hazra a gyermekeket — folytatja — hazánál aggódó szülők nem is tudják elképzelni azt a távolságot, amelyre gyermekeiket vitték. A jó Isten tartson meg minden jó zsibóit — fejezte be köszönő szavait Másodi Elemérné. Utána a zsibói CARS és a vendéglátó családok nevében Fekete Endre gyűgyszerezz beszélt. Szavából kicsengett az őszinte szeretet és az állandó segíteni akarás: — Vigyék magatokkal meleg szeretetünket, a leghatalmasabb lobogót — mondta és szavai befejezése után a gyermekcsereg: „Isten áldása szálljon minden vendéglátóra” kiáltása hangzott fel. Maid Zsidó Elemérné, kovásznai lakos, mondott köszönetet a vendéglátásért és szeretetét végül Rózsa Kálmán helyi MNSZ elnök bucsuzott a gyermekcseregről.

A Szamos felett süri kód jelezte a nyár végét, de csakhamar áttörték magukat rajta a diadalmas napsugarak és könnyeket csillogtattak meg nemcsak a gyermekek hanem a vendéglátók szemében is és akkor ezek a könnyek beszéltek. Elmondották, mindennél tisztábban, hogy székelő szülők gyermekeiket, measzertük, hogy vendéglátó gazdák: nagyorok voltak hozzájuk.

S a vonat lassan, méltóságteljesen megindult, hogy nemsokára a mindjobban zakatoló kerékek harsogásának azokat a székelyföldi gyermekeket, akiket valamikor reménytelenül, átfázva, éhesen vártak szét az ismeretlenben.

Isten Veletek kis Sándor György, akik és Olasz Erzsébetek. Rajta, toki keresztül is találjanak egy-egyásra Erdély szülőföldjénél.

BERECZKY GYÖRGY

Bizományosainkat

felhívjuk, hogy a lapárusításból befolyt régi lejjöszégeket ne mulasszák el lehetőleg helyezni zárolt számlára. Felhívjuk összes bizományosainkat arra is, hogy levelezőlapon közöljék a letétbehelyezés megtörténtét, megjelölve az összeg nagyságát is és azt, hogy az összeget hol helyezték letétbe.

A „VILÁGOSSÁG” KIADÓHIVATALA

KOLOZSVÁRI MOZIK MÜSORA:
CAPITOL: A levél.
CORSO: Javítás miatt zárva.
RIO: Románia Antonescu-per. Erdély átadása Kolozsváron stb. Előadatok: 3, 5, 7 és 9 órakor.
ROYAL: Ember, aki a tüzzel játszik.
SELECT: A hölgy egy kisére bogaras andezsü történelmi film.
THALIA: Az ég felé...
URANIA: Szóke szakáll: Helyet az övegeknek.

Kik nyerték az országos szakszervezeti teniszbajnokságokat?

KOLOZSVÁR. — A Dermata rendezésében megtartott országos szakszervezeti teniszbajnokságok befejeződtek. A küzdelmek sok meglepetést hoztak. A vártnál jobban szerepelt Grünwald (ITA), aki kivéve Tanasescut, az elődöntőben pedig Benedeket.

Részletes eredmények: Női egyesben országos szakszervezeti bajnok Dombora (ITA), aki a döntőben 6:3, 6:4 arányú győzelmet aratott Ursicané (Dermagant) ellen. 3. Haaszné (BEAC) és Wellmann Kató (Dermata). Vegyes párosban a Szövérdiné, Pusztai Dermata-páros megérdemelt győz a Trenka Éva (BEAC), Féthy (Dermagant) páros ellen 6:0, 6:3 arányban, 3. az Ursicané, Benedek (Dermagant) és a Dombora, Willer (ITA) vegyespáros.

Férfi párosban, a bajnokság legszebb küzdelmében a Réthy, Benedek (Dermagant) páros győz a Pusztai, Brandusa (Dermata) páros ellen 6:4, 3:6, 4:6, 6:3, 6:2 arányban. 3. Radó, Bekó (Dermata) és Willer, Grünwald (ITA).

Férfi egyesben az országos szakszervezeti bajnok Pusztai Béla Dermata lett, aki a döntőben Grünwald (ITA) ellen 8:6, 3:6, 6:2, 6:1 arányban győzött. 3. Brandusa (Dermata) és Benedek (Dermata), aki kivéve Tanasescut, az elődöntőben pedig Benedeket.

A női ifjúsági egyes bajnokságot Wellmann Júlia Dermata nyerte meg a döntőben Vajda ellen 6:4, 6:2 arányban aratott győzelmével.

A férfi ifjúsági egyes bajnokságot Ujfalu (Dermata) nyerte Telegdi től, akit 6:2, 6:1 arányban győzött le.

A Dermata férfi teniszcsapata megnyerte a Camarescu Kupa kolozsvári kerületének döntőjét. A következő fordulóban a Resortul Militar ellen játszik. A nők részére kiírt Caracostea Kupa kolozsvári kerületének győztese, a BEAC teniszcsapata, csütörtökön Marosvásárhelyre utazik, ahol a Dermagant elleni mérkőzésén — Benedek Julia, Haaszné és Trenka Éva összehállásban — szeretne győztesen kikerülni.

Uj világrekord a párizsi főiskolai Olimpián

PARIZS. — Augusztus 24-én kezdődtek meg a IX. főiskolai világbajnokságok küzdelmei, amelyekben 19 nemzet vesz részt. A megnyitó ünnepségen jelen voltak a résztvevő nemzetek nagykövetei is. Az ünnepi beszédet Vincent Aurioi köztársasági elnök mondotta. Már az első versenynapon az elődöntőkben új világrekord született. Részletes eredmények: Vízilabda: Magyarország—Egyiptom

7:2. Góldobók Gyarmati 4 és Csuvik 3. A 200 méteres mellúszás elődöntőjében a magyar Németh új világrekordot állított fel 2 perc 42.8 másodperces idővel. Kötélhúzó: Magyarország—Brazília. A magyar csapat játék nélkül jutott tovább. Ma kerül lejátszásra a Magyarország—Franciaország labdarúgó mérkőzésre és ma kezdődnek meg a kard- és vízilabda világbajnokságok elődöntői.

SPORTHÍRADÓ

A KOLOZSVÁRI MOTO CLUB vasárnap délelőtt rendezi meg a Szabadság-ter és környéke háztömbkörüli versenyt.

SZFONZARÓ USZÓVERSENYT rendez vasárnap délelőtt 11 órakor a Dermata, a BEAC, az Universtitatea és a Vasas részvételével. Az első három helyezést a Dermata szép kivitelű emlékérmekkel nyeri.

MA DÖNTENEK Bukarestben, hogy a Kolozsvárra kisorsolt Dermata—Juventus és Vasas—FC Ploesti mérkőzés közül melyiket játssák szombaton és melyiket vasárnap.

A BALKÁN OLIMPIA ELŐTT szombaton délután 4 órakor és vasárnap dél-

előtt 10 órakor tartják meg utolsó főpróbájukat a román válogatott atléták. A versenyt az Egyetem Stadionban rendezik meg.

ARADON rendezik meg augusztus 28-án a Balkán Torna Olimpia válogató versenyt. A szövetség három tagválogatóbizottsága nem jött Kolozsvárra, hanem a Dermata, KKASE és a Villamosmű 12 női és férfi tornászának kell Aradra utaznia.

A BASELBN megtartott kakaverse nyeken, amelyeken a svájciak, franciák, hollandok vettek részt, a magyar versenyzők olimpiai számban neveztek be és mind a 4 számot megnyerték.

Uj találati versenyt

indít meg lapunk, amelynek hétfői sportkiadását átmenetileg szüneteltetjük, mert nem akarjuk olvasóinkat külön sportkiadás megvételével terhelni. Minden héten kétszer közöljük a Nemzeti Labdarúgó bajnokság fordulójának sorrendjét és a találati szelvényen olvasóink megjósolhatják a várható eredményeket. A nevezési díjat mérésükkel szelvényenként 5 lejben állapítottuk meg. Mindenki tetszése szerinti szelvényt küldhet be. Nem a lapból kivágott és nevezési díj nélküli szelvényeket nem vehetünk figyelembe. A szelvények a mérkőzés napja déli 12 óráig adhatók be szerkesztőségünkhez vagy eddig az időpontig adhatók fel postára. Vidéki pályázók a nevezési díjat posta vagy okmánybélyegben is beküldhetik.

Nagyjelentőségű újítás lesz az új találati versenynél, hogy minden hónapban három díjat osztunk ki a nyertesek között, tehát nem a bajnoki idény befejezése után és ezzel változatosabbá és a találati szelvények beküldői részére előnyösebbé tesszük a versenyt.

Itt említjük meg, hogy a múlt idény találati versenyeinek díjait — függetlenül a még lejátszatlan Vasas—CFR (Bukarest) mérkőzés eredményétől — a nyerteseknek a jövő héten kiosztjuk.

Találja el

Mi lesz az NB. I. augusztus 30 és 31-iki második fordulójának eredménye? Az előálló csapatok a pályaválasztók.

Dermata—Juventus

CFR (Bukarest)—UDR

Karres—Dermagant

Vasas—FC Ploesti

Szabadság—Universtitatea

Jiul—ITA

Unirea Tricolor—CFR (Temesvár)

ASA—Ciocanul

H. oszt.: Minaur—CFR

Név:

Foglalkozás:

Pontos lakcim:

A találati szelvények augusztus 30-án, szombaton déli 2 óráig küldendőek be szerkesztőségünkbe, illetve a mérkőzés eredményének ismerete előtt adandók postára. 5 lej nevezési díjjal együtt. Vidéki pályázók a nevezési díjat posta- vagy okmánybélyegben is beküldhetik. Nem a lapból kivágott és nevezési díj nélküli szelvényeket nem vehetünk figyelembe.

Nevetés és jókedv!

Vidémság és humor!

A hölgy egy kisére bogaras

Főszerepekben:

Tolnay Klári, Radai Imre, Málv Gerő,
Gózon Gyula, Maklári Z., Petnes Sándor

Bemutatja a
SELECT-mozgó.

Müsorton kívül
HIRADO.

A zabolai lakatlan Mikes-kastélyban,

ahol harminc üres szoba várja, hogy a dolgozóknak üdülőt létesítsenek — Elhanyagolt 300 holdas park hever kihasználatlanul

ZABOLA. — (Kiküldött munkatársunktól.) A közeli hegyek erdős koronája tejszíni ködbe burkolódva tekint le a kis község házaira, melynek lakói éppen a vasárnapi templomozásra készülnek. Az utcákon a szétvált csoportok három irányba tartanak: a katolikus, a református és a román templom felé. De csak az istentisztelet tartamára szakadnak szét, mert utána ismét közös csoportokba verődve tárgyalják a falu örökös problémáját — a termést, az időjárást, a munkát, amit még el kell végezni. A nehéz év megtanította az embereket takarékoskodni és még vasárnap is a jószágot kiviszik legeltetni, hogy a téli takarmány megmaradjon.

— Elszegényedtünk — mondja a Szövetkezet előtt az egyik gazda —, mert amit gyűjtöttünk, elhordtuk élelemért. A Bánságba jártak az emberek, hogy egy kis lisztet, megmást hozzanak. De az idei termés és a jó pénz rendbehoz mindent.

MIKES GRÓF 300 HOLDAS PARKJA

A község nevezetessége — ugyan mi lehet? A kastély és a parkja. Mikes Armin gróf közel háromszázholdas parkja bizony benyulik egészen a község szívébe. Kőkerítés és vaskapu zárja, azaz csak zárta el a multban az előkelő lakókat — akik közül Mikes Hanna majdnem albán királynő lett a háború előtt — az egyszerű néptől, ma azonban már a vaskapu tárva nyitva van. A multban csak a kastély lakóinak és kegyeltjeinek jutott az a kiváltság, hogy végig sétálhattak a parkon. Ma már nem a nép vendég itt, hanem inkább a volt tulajdonos.

A kastélyban csak az öreg grófnő és leánya lakik. A szobák, amelyek valamikor olyan sok szép napot láttak, üresek. Lakatlan a kastély háta mögé épült vadászlak is.

Járjuk a parkot, amely most bizony igen elhanyagolt. A birtokot kiszájtították, de ez a hatalmas terület, a közel háromszáz holdas park valahogy elkerülte a földosztók figyelmét.

Vizvezeték helyeire bukkanunk. — Az egész, de legalább is nagyobb része a parknak csatornázza van. Vizvezetékkel látták el az urakat, hogy öntözhessek a virágokat. A kastélynak külön villanytelepe is van — magyarázza vezetőnk.

— És a falunak? — Nincsen — feleli kérdésünkre. — Még nincsen — teszi hozzá —, petróleummal világítunk.

ÜDÜLŐT A LAKATLAN KASTÉLYBÓL

A dombon álló kastély előtt halastó. A grófnők és vendégeik éppen horgásznak. Visszafordulunk. Az üres szobák ablakai vakon bámulnak a zöldelő tájra. Mélyet lélegzünk a friss levegőből és arra gondolunk, miért ne lehetne ebből a lakatlan kastélyból a dolgozók számára üdülőt csinálni? Nem kívánjuk az öreg grófnét és leányát hajléktalanná tenni, a harminc szobából nekik is juthatna kettő-három és még mindig maradna bőven a pihenőjüket töltő munkások számára is jóegyhány.

A hatalmas parkot is okosabban fel lehetne használni, mint ahogy most itt hever parlagon, valóságos senki földelként. Egyes részeken, ahol a vízvezeték van, kiváló beltérjés gazdálkodást lehetne üzni, de a vízvezeték hiján nem öntözhető területet is sokkal jobban lehetne hasznosítani. Nem kétséges, hogy a község dolgos népe közül volnának, akik vállalkoznának erre a munkára, mert bizony Zabola még a földreform után is szegény a határban. Nem sok föld jutott egy lakosra és ugyanakkor itt hever a háromszázholdas park!

A ZABOLAI SZÖVETTES

Nem messze a kastélytól ott van a szövetség. A Székelyföld híres háziszóttese kerül ki innen. Leginkább mint kovászmai árut ismerik, pedig a kovászmai háziszóttés nagyobb részt a zabolai szövetségben készül. Egészen elsőrendű ruhaszöveteket tudnak

előállítani. Minőségileg is igen jó, tetszetős mintája az itt készült szövet.

Esteledni kezd. Utunk végigvezet a falun. Négy kocsmát számolunk meg, de egyikben sem figyelhetünk meg hangos, zajos életet. Üresek. A négy közül kettő ki se nyitott.

Vörhenyes, meg-megrebbenő fények kusznak ki a házak ablakain.

A Lupta Ardealului követeli:

A szamosfalvi református templom ablakait bezúzó manisták védőjének eltávolítását a csendőrség kötelekéből

KOLOZSVÁR. — A „Lupta Ardealului”, a Kommunista Párt kolozs megyei románnyelvű lapja élehangú cikkben hívja fel a hatóságok figyelmét a reakciós magatartása miatt Tordaszentlászlórlól Szamosfalvára áthelyezett Pradescu csendőrmeester

újabbán is kifogásolható viselkedésére.

Mint a „Lupta Ardealului” cikkében rámutat, a szamosfalvi református templom és iskola ablakait bezúzó manista terroristák letartóztatását Pradescu éppen úgy elszabotálta Szamosfalván, mint

a politikai élet is még a homállyal birkózik. Az értelmiség a jegyzőnél vagy az igazgató-tanítónál römizik; a nép pedig korán eloltja a lámpát és elmerül a sötét éjszaka. Készülődik a hajnalra, ami majd felváltja, eloszlatja a sötétséget és vele együtt a mult minden nyomasztó árnyát.

TÓTH KALMÁN

Beiktatták hivatalába Veress Pált, Kolozsvár új alpolgármesterét

A hatóságok, pártok és demokratikus szervezetek kihűdötteinek jelenlétében bucsuztatták Dán Istvánt és iktatták be az új alpolgármestert

KOLOZSVÁR. — Kedden délután iktatták be Veress Pált, a szakszervezet volt tartományi titkárát Kolozsvár város alpolgármesteri székében.

A városháza dísztermében a vármegye, városháza, a demokratikus pártok képviselői jelenlétében Mijea Aurel közigazgatási vezérfelügyelő olvasta fel azt a belügyminiszteri táviratot, amely közölte, hogy királyi rendelet intézkedett Veress Pál alpolgármesteri kinevezéséről és Dán István volt alpolgármester működésének megszüntetéséről.

Veress Pál, Kolozsvár új alpolgármesterének hivatali esküje után Mijea Aurel vezérfelügyelő a következőket mondta:

— Dán István volt alpolgármestert bucsuztatott — mondotta —, aki 1944 őszén óta dolgozik a háború által kifosztott és nagy részben rombadöntött város újjáépítésén és a romániai demokrácia megerősödésén.

Beszédében rámutatott arra, hogy Veress Pál az új alpolgármester már tört utakon haladhat. Sok a nehézség, de a kitartó munka azt is legyőzi. A jó várospolitikának munkaterve kell legyen és ennek alapja a helyes gazdaságpolitika. Ezek a mérőeszközök annak, hogy a város vezetői tisztjüknak megfelelnek vagy nem.

AZ ÜDVÖZLŐ BESZÉDEK

Alexa Augustin, a Kommunista Párt kiküldöttje hangsúlyozta, hogy a távozó Dán István csupán az alpolgármesteri székétől vesz bucsút, de munkájával, mint időközi bizottsági tag, továbbra is közreműködik a város közigazgatásában.

— Nehézségek vannak — mondotta — és Veress Pálnak az új alpolgármesternek ezekkel kell megküzdnie.

Kiemelte, hogy a közlelmezés

megszervezése elsőrendű feladata kell hogy legyen a város vezetőségének. A mult évek tapasztalatai alapján arra kell törekedni, hogy az elmúlt két év nehézségei újra ne szakadjanak a város lakosai nyakába.

A Szociáldemokrata Párt nevében Schuegg Ferenc üdvözölte az új alpolgármestert és bucsuztatta Dán Istvánt.

Ezután Neumann József, a Szaktanács elnöke, Mester Nicolae és Butyka János az időközi bizottság nevében bucsuztatták Dán Istvánt és köszöntötték az új alpolgármestert.

Selicean Grigore a tisztviselők nevében kérte a távozó Dán István alpolgármestert, hogy tanácsaival álljon mellette a demokratikus közigazgatás továbbépítésében és bizalommal üdvözölte a szakszervezeti élet nagy harcosát, Veress Pál új alpolgármestert. Arra kérte, hogy a városházi tisztviselők szakszervezeti életének minden munkájában legyenek támogatójuk.

Dán István alpolgármester bucsubeszédében vázolta az elmúlt három év nehézségeit, kiemelte, hogy súlyos tévedés azt hinni, hogy az alpolgármesteri szék: diszállás. Felelősséggel jár és kemény harcra van szükség. Ismertetve azokat a kérdéseket, amelyeknek megoldása még hátra van és rámutatott azokra, amelyeket eddig megoldottak.

SZENKOVITS SÁNDOR A VÁROS VEZETŐSÉGÉNEK FELADATAIRÓL

A jelenlévők szünni nem akaró éljenzése közepette szólalt fel Szenkovits Sándor, az Országos Szakszervezeti Tanács titkára.

— Valami megváltozott itt — kezdte el beszédét. Rámutatott arra, hogy a demokratikus közigazgatásban a tisztviselők vannak

előbbi állomáshelyén a MNSZ-ellenes manista kilengések kivizsgálását. A Kommunista Párt románnyelvű napilapja követeli a manistákkal cimboráló Pradescu csendőrmeester végleges eltávolítását a demokratikus csendőrség kötelekéből.

— Ma itt — mondotta — román és magyar beszédet hallottunk. Ennek így is kell lennie. A demokratikus Romániában az anyanyelv használatának elvitathatatlan joga mindenkinek.

Beszédében kiemelte, hogy a város vezetőségének elsőrendű feladata együttműködni azzal a néppel, amely őt élére állította. Fontos az újjáépítés, közeljövő, földgáz bevezetése és a többi kérdések megoldása, de mindez megoldatlan marad, ha a demokrácia végleges győzelme késik.

Ezután emelkedett szólásra Veress Pál, Kolozsvár város új alpolgármestere. Megköszönte a bizalmat és kijelentette, hogy az egyik harctérről egy másik harctérré került, de ott is és itt is egy és ugyanazon célért küzdött.

Sok a nehézség, ismerem azokat — mondotta — azt is tudom, hogy egyszerre mindent megoldani nem lehet. Legelső feladatunk komoly, demokratikus városi gazdaságpolitika megszervezése, takarékoskosság s majd munkánk eredménye alapján remélhetünk kormánysegítséget is.

Elmondotta, hogy munkaterve között szerepel a város összes tisztviselőivel való együttműködés. Beszédében kiemelte, hogy többé nem fordulhat elő az, amiről a multban Kolozsvár híres volt, hogy nemzeti előjogok alapján fogják a város kérdéseit megoldani.

A gyűlés résztvevői meleg szeretettel ünnepelték az új alpolgármestert, aki a mai nap folyamán el is foglalta hivatalát. *Ü. a.*

A belügy- és pénzügyminisztérium szerveivel együttműködésben

Valutaellenőrzőbizottság létesül a Nemzeti Bank összes fiókjainál

BUKAREST. — A hivatalos lap augusztus 15-iki 186. számában közölt törvény alapján megszervezik azokat az ellenőrző bizottságokat, amelyek a Nemzeti Bank kebelében egy bíró elnökléssel fogják működni és amelyek szoros együttműködésben fognak tevékenykedni a belügy- és pénzügyminisztérium szerveivel az arany- és devizával történő mindenféle üzérkedés megakadályozására.

A Nemzeti Bank kebelében különleges devizafelügyeleti és ellenőrzőszervezet létesül, az erre legmegfelelőbb és tapasztalt személyekből. A Nemzeti Bank minden

fiókjánál az igazgatóból, könyvelőből, pénztárosból és megfelelő tisztviselőkből szervezik meg ezt az ellenőrző és felügyeleti testületet.

Emek a szervek feladata lesz kinyomozni azokat a személyeket, akik nem szolgáltak be aranyukat vagy devizájukat a Nemzeti Banknak, vagy akik ilyen értékekkel rendelkeznek külföldön.

A törvény jogot ad ennek az ellenőrző bizottságnak a legszigorúbb felderítésre, ellenőrzésre és kutatásra nemcsak a vállalatoknál, intézményeknél, hanem magánszemélyeknél is.

A Nemzeti Bank igazgatósága egyide-

jűleg fiókjainak rendelkezésére bocsátotta azt az összeget, amelyből az arannyal vagy külföldi valutával történő üzérkedés feljelentői és megállapítói megkapják a rejtett értékek elkobása után annak 80 százalékát kitevő jutalmi összeget. Ebből a jutalmi alaphoz részesedést kapnak mindazok, akik tevékenységükkel és tájékoztatásukkal, jelentésükkel hozzájárultak a devizakibbítás leleplezéséhez.

Az ellenőrző bizottság tagjainak gyors járművek állanak rendelkezésükre, hogy szükség esetén azok segítségével vehessék üldözőbe az üzérkedőket.

Az angol válság igazi oka

A súlyos gazdasági nehézségek, melyek Anglia gazdasági életét jellemezték, már oda fejlődtek, hogy lassan belpolitikai válságok idézzenek elő. Az angol gazdasági válság a labour-párti kormányoknak nem sikerült mérsékelni, mert az minden rendszabály ellenére is egyre nagyobb méreteket ölt. Az a politika, amely az angol gazdasági élet ziláltságát a gyarmatok fokozottabb kihasználásával és igen nagy mértékben az amerikaiak által ígért kölcsönökkel reméli rendbehozni — csőd előtt áll.

Az angol válság gazdasági okainak hátterében elsősorban Attlee-Bevin külpolitikája áll, mert azok az elképzelhetetlen terhek, amit a brit birodalomnak a világ legkülönbözőbb pontjain tartott katonai készülttségének fenntartása jelent, egyre jobban a gazdasági összeomlás felé sodorja Angliát. Ezeket a terheket csak hatalmas amerikai kölcsönökkel lehetne enyhíteni. Az amerikaiak hajlandók is kölcsönöket folyósítani az elszegényedett Angliának — egyébként ez a rejtett céljuk is, mert így alkalmuk nyílik arra, hogy a brit birodalmat az USA gazdasági ellenőrzése és igtája alá hajtják.

Több amerikai kijelentés tanuskodik amellet, hogy washingtoni körök fokozódó nyomást gyakorolnak az angol politikára és jobboldalra igyekeznek mind jobban eltolni az angol belpolitikát és ugyanakkor az angol nagyipar államosítását pedig elbalasztják. Az amerikai nagytőkének egyáltalán nem felel meg a brit ipar állami kezelésbe vétele és a tervezett gazdasági bevezetése, mert ez az ut ki tudná vezetni Angliát a mai gazdasági válságból és helyreállíthatná a normális életet.

Az angol szakszervezetek és a brit demokrácia sorban leplezik le ezeket az amerikai törekvéseket és óvják Angliát attól, hogy az amerikai trösztök kiszolgáltatott prédájává válva még jobban belekeveredjen a gazdasági zűrzavar katasztrófális állapotába.

Az angol kommunista párt vezető tagja, Harry Pollitt egyik beszédében azt mutatta ki, hogy Anglia tulajdonképpen a saját kormánya által felidézett gazdasági válság hullámaiban fuldokol. Ez legjobban az élelmiszerek hiányában jut kifejezésre, ami annak a következménye, hogy a trumani dollárpolitika egyenesen ki akarja éhezteni a brit dolgozókat.

Ha kissé később is, de az angol szervezett munkások már akciókat indítottak ez ellen és tömeggyűléseken mutatnak rá a dollár imperializmus fenyegető terveire, ugyanakkor kifejezésre juttatják, hogy nem hajlandók a végtelenségig tűrni a mai helyzetet. Az angol szakszervezetek egyre erősebben követelik az amerikai kölcsönök feltételének felülvizsgálatát és a nagyipar teljes, haladéktalan államosítását — ugyanakkor pedig becstelens, együttműködés és baráti politikát követelnek a Szovjetunió kormányától, amely egyáltalán nem táplál imperialista szándékokat Angliával szemben, mint az amerikai Egyesült Államok.

Az angol munkásság erőles fellépe mellett azt hangsúlyozta, hogy a helyzet csak akkor oldható meg, ha gyökeres változások történnek az angol kormány összetételében és mindazok az angol politikusok, akik eszközeivé váltak a trumani dollár imperializmusnak, átadják helyüket azoknak, akik a Szovjetunióval együttműködve a haladó demokráciát akarják megvalósítani az angol politikai vonalvezetésben. Csakis ez mentheti meg a briteket a teljes gazdasági összeomlás egyre jobban fenyegető rémétől.

A KOLOZSVÁRI MAGYAR ALMERNÖKI ISKOLÁBA a felvételi vizsgára mennyiségtan és fizikából szeptember elsején előkészítő szeminárium kezdődik. Jelentkezni lehet Augusztus 23 (vált Király) utca 26. szám alatt naponként 9—10 óra között az állami magyar fiúliceum igazgatósági irodájában.

A KOLOZSVÁRI MAGYAR TANKERÜLETI FELÜGYELŐSEG felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a tanítás megkezdéséről és az éveleji vizsgák időpontjáról szóló rendelkezéseket a rendelt vétele után a napilapokban is azonnal közölni fogja, hogy az iskolázatók szülők idejében tájékoztatást kapjanak.

STABIL pénzért olcsó árut!

Mi már erősítjük a lej értékét és minden dolgozóknak a rögzített árakból 5% engedményt adunk! **DávidetComp.** tüveg és porcelánkereskedése. Dózsa György-utca 5. **Stabil lejért olcsó árut!**

LEGUJABB:

Az OSZT magyarázó közleménye az új fizetésekkel kapcsolatban

BUKAREST. — (Rádió) Az Országos Szakszervezeti Tanács körlevelet küldött az összes szakszervezeti vezetőségekhez az újonnan megállapított fizetésekkel kapcsolatban.

A körlevél részletesen megindokolja az újonnan megállapított fizetésekkel kapcsolatos rendelkezéseket, rámutatva arra, hogy mi tette szükségessé, bizonyos eddigi szokásos külön díjak és jutattások elhagyását. A kantindíjak fizeté-

sének a munkásra való hárítása továbbá a nehéz testmunkások eddigi megállapított külön díjainak megszüntetése, valamint a családi pótlék megszüntetése azért vált szükségessé, hogy a munkaadók ezzel az ürüggyel ne emelhesseék az iparicikkek újonnan megállapított árát. Ezek az intézkedések tehát voltaképpen a stabil lej értékállóságának megőrzését jelentik, ami elsősorban épp a munkásságnak és a dolgozó jömegek-

nek az érdeke.

A körlevél végül felhívja az összes dolgozókat, hogy semmi körülmények közt ne engedjék befolyásolni magukat a munkaadók esetleges ajánlataitól, mert bér-emelés tulajdonképpen csak az áremelésre szolgál ürüggyül s végső fokon a lej értékének megingatásához vezet. Minden ilyen törekvést a leghatározottabban viszsza kell utasítani.

Gyors ütemben készülnek a stabilizáció megvédésére vonatkozó törvények

Groza Péter miniszterelnök a jövő héten Prágába utazik

A stabilizált lej értékének megvédése ma a legfőbb gondja mind a kormánynak, mind pedig az ország becsületes dolgozóinak. Míg egyfelől a lakosság mind nagyobb mértékben s mind több figyelemmel igyekszik megakadályozni minden árdrágítást, másfelől sorra látunk a kormány s elsősorban a stabilizáció végrehajtásával megbízott miniszterközi bizottság újabb és újabb intézkedéseit. Az illetékes szakminisztériumok lázasan dolgoznak a stabilizáció után bekövetkeztetett új helyzetnek megfelelő törvények és rendelkezések elkészítésén.

A békeszerződés ratifikálása után a képviselőház rövid kétnapos szünetet tartott. A minisztertanács azonban a szokásos heti ülésen kívül kedden délelőtt rendkívüli ülésre ült össze, hogy a képviseleti testület elé terjesztendő új gazdasági és pénzügyi természetű törvényjavaslatokat tárgyalja. Ezek a javaslatok még a hét folyamán a képviselőház plénuma elé kerülnek.

Igen nagy fontosságu a legújabb intézkedések között az arany és valuta bevételeivel kapcsolatban hozott döntés, mely szerint mindazokat, akik augusztus 29-ig nem váltják be arany és valuta készletüket, a legszigorúbban üldözni fogják és megbüntetik. Erre a célra egy egész sereg új, jól megszervezett hivatali gépezetet létesítenek.

Újabb rendelkezést közölt a munkaügyi minisztérium a munkaerők ésszerű szétosztásával kapcsolatban. Megállapították ugyanis, hogy nem minden vállalat tett eleget kellő mértékben az erre vonatkozó felhívásnak s ennek pótlására, illetve a hiányos adatok bekielentésére a minisztérium újabb rövid haladékokat adott.

Tovább folyt a előkészületek az elsőrendű közszükségleti cikkek adagolásának megkezdésére is. Az erre vonatkozó rendelet minden valószínűség szerint még a hét folyamán nyilvánosságra kerül s megkezdődően a közszükségleti cikkek adagolása, még szigorúbbá válik az ellenőrzés a piac és az árak felett.

Ugyancsak ezen a héten állítják össze azt a kormányküldöttséget, amely Groza Péter miniszterelnök vezetésével a jövő hét elején Prágába utazik.

Újabb gazdasági törvényeket hagyott jóvá a minisztertanács

BUKAREST. — Kedden délelőtt 12 órakor Groza Péter miniszterelnök elnökletével rendkívüli minisztertanácsot tartottak a kormány tagjai.

A minisztertanács az ország gazdasági talpraállításával és a lej stabilizálásával megbízott miniszterközi bizottság és az egyes szakminisztériumok által előkészített gazdasági és pénzügyi törvényjavaslatokat vitatták meg. Az elfogadott törvényjavaslatok legfőbb a mai nap folyamán a képviselőház elé kerülnek.

PENDELET A MUNKAERŐK ELOSZTÁSÁRÓL

A munkaügyi minisztérium mellett működő legfelsőbb munkaerőelosztó bizottság közleményt adott ki. A közlemény hangsúlyozza, hogy igen sok vállalat nem megfelelő módon állította ki a felesleges munkaerőkről és a munkásszükségletéről szóló kimutatását. Nem tüntették fel az átcsoportosítható szakmunkások címét, szak-képzettségét a munkamezőn eltöltött idejét, készségét, a munkásszükséglet megjelölésénél pedig igen sok helyen hiányzik, hogy milyen szakmunkásra van szükség. Ez a körülmény nagy mértékben megnehezíti a munkaerők szétosztásáról szóló rendelet végrehajtását.

A bizottság éppen ezért felhívja az összes vállalatok figyelmét, hogy a munkaerők szétosztásával

kapcsolatos jelentéseik hiányosságát e közlemény megjelenésétől számított négy napon belül feltétlenül jelentse a munkaügyi minisztériumnak, illetve az ezzel foglalkozó bizottságnak.

A rendelkezés végrehajtásáért a munkaügyi felügyelőségek felelősek.

JÖVŐ HÉTEN UTAZIK PRÁGÁBA A KORMÁNYKÜLDÖTTSÉG

Hivatalosan közölték Bukarestből, hogy a kormányküldöttség csehszlovákiai látogatására a jövő hét elején kerül sor. A küldöttséget Groza Péter miniszterelnök vezeti, eleget téve Benes köztársasági elnök meghívásának.

MEGKEZDŐDIK A SZIGORU ADÓBEHAJTÁS

Az állami bevételek növelése érdekében a pénzügyi szervek, a pénzügyminisztérium utasítására erős akcióba kezdenek. Még ebben a hónapban be kell hajtatni az állami tisztviselők fizetésének fedezésére szükséges pénzösszeget.

A minisztérium utasítására elsősorban azoktól a szabadfoglalkozásuktól kell behajtani az állami tartozást, akiknek közismerten nagy jövedelmük és vagyonuk van. Ezek tartozásait fejében e hónapban legkevesebb 10 ezer lej kötelesek befizetni. Nemfizetés esetén a foglaltság

és a lefoglalt tárgyak elárverezéséig is elmehetnek a pénzügyi hatóságok.

Hasonló módon fizetésre kötelezik a kereskedőket is, különösen azokat, akik nagy üzleteket honyolítanak le.

SZEPTEMBERBEN ITÉLKEZNEK MANUEK TELT

A felosztott, nemzeti parasztpárti vezérek bünperének tárgyalására, amint a Romania Libera jelenti — valószínűleg szeptember elején kerül sor.

A letartóztatott manista vezérek kihallgatása tovább folyik. Tekintettel arra, hogy az eddigi vallomások szerint jónéhány olyan volt manista vezető is súlyos gyanuba került, akik még nem voltak letartóztatásban, a bíróság most ezek ellen a letartóztatási parancsot adott ki.

Az utóbbi napokban kihallgatták Popovici Mihai volt alelnököt és Zane Gheorghe egyetemi tanár is, aki a manista parlamenti csoport vezetője volt.

Itt írjuk meg, hogy a Bratjanu-féle liberális párttal kapcsolatban Mata Alexandru képviselő kérte a békeszerződés ratifikálása alkalmával elmondott beszédében a szerződés 5. pontjának alkalmazását. Az ötödik pont a demokráta-ellenes fasiztpártok feloszlását mondja ki.

Paradicsom és a burgonya megjelent az Irisz-telep piaci avatásán

Szerdán már az új piacon vásároznak az Irisz-telep háziasszonyai

KOLOZSVÁR. — Az Irisz-telepi dolgozók piaca a keddi napon megnyitott a forgalom számára. Ezzel az Irisz-telep háziasszonyainak régi sérelmét orvosolták. Nem kell többé kilométereket gyalogolni, hogy a család mindennapi élelmét beszerezzék.

Kedden délután a piac ünnepélyes felavatására mintegy három-negyszáz főnyi tömeg gyűlt össze. A dolgozók közös munkájával megteremtett térségen fekete ártáblán a legújabb hivatalos árak és amig a Dermata zenekar pattogó indulókát játszik, felvonulnak a környékbeli östermelők, akik áruval látják el az új piacot.

A telep dolgozó asszonyainak nevében Opreteanu Marioara keresetlen szavakkal mutatott rá a kivívott eredményre.

— Ezt a piacot a mi munkánk, összetartásunk és akarataink teremteték meg és így vált lehetségessé, hogy a holnapi nap folyamán már vásári élet induljon meg ezen az eddig gyom és dudvától felvert területen. Ezt a piacot nekünk kell megvédenünk az üzérkedéstől. Egy banyival sem fizetünk többet és tudni fog-

juk, hogyan bánjunk el azokkal, akik a rugított áraknál többet merészelnék kérni vagy fizetni.

Szabó Gyula dr. a város vezetősége részéről üdvözölte a telep dolgozóit és biztosította, hogy demokratikus hatóságaink mindent el fognak követni, hogy ne csak piacuk, hanem áruval zsufolt piacuk is legyen.

A Romániai Nők Antifasiszta Szövetsége nevében Roman Paraschiva szól az összegyűlt asszonyokhoz és rámutatott a közös munkájuk, összetartásuk kézzelfogható eredményére: a új piacra.

Még a beszédek alatt megindult az östermelők kosarainak tartalma utáni érdeklődés. Mezei Istvánné, Bugaméri István, Simon Lajos, Vári Józsefné, Vig Ferencné és mások a környékbeli kertjeik elsőrendű termését hozták el az új piacra, hogy ezzel is az Irisz-telep dolgozóinak egységét bizonyítsák. Hamvas szilva, káposzta, kalarábé, de még burgonya és paradicsom is volt bőven.

Az emberek vásárolnak. A zene szól. Teljes az ünnepi hangulat. Az Irisz-telepi dolgozóknak régi kívánsága vált valóra az új piaccal, amely a jelek szerint bő felhozatalu, olcsó és jó piaccá fejlődik.

Megállapították a villanyáram új fogyasztási díját

Módosították a fodrászipar árait Kolozsváron

A kolozsvári Villamosművek vezetősége megállapította az új villanyáramfogyasztási díjakat. A Villamosművek vezetősége munkatársunknak kijelentette, hogy az új árak ideiglenesek és augusztus 15-től léptek életbe.

Az új villanyáram fogyasztási díjai a következők:

A közvilágítás részére 26 lej, magánlakások világítása részére 18 lej, a városháza részére 14 lej, közintézmények részére 22 lej az áram kilowattjának díja.

Uj árakat állapítottak meg az óramérők díjával is. Egyfázisos óramérő használati díja havi 20 lej, míg a többi fázisoké havi 30 lej.

A kolozsvári Villamosművek vezetője kijelentette, hogy az eddigi áramdíjkezdésmények továbbra is érvényesek. Ennek alapján köz-tisztviselők és nyugdíjasok 15 lejt fizetnek az áram kilowattjéért. Ugyancsak kedvezményben részesülnek azok, akik iparáramot használnak. Mindenki, aki évi 500 kilowatt óra ipari áramot elhasznált és annak engedélyezését kérte, vényezte, az elhasznált áram fogyasztási díjából 25 százalék kedvezményben részesül.

Az augusztusi villanyáram használati díj kifizetését augusztus 15-ig a régi díj összege alapján átszámított új lej szerint, míg augusztus 15-től az új díjszabály összege alapján kell fizetni.

LEGUJABB SPORT

Kitűnő eredmények a párisi főiskolai Olimpián

PÁRIS. — A IX. főiskolai világbajnokságok küzdelmei újabb kitűnő eredményeket hoztak. Részletes eredmények: **Műugrás:** Főiskolai világbajnok Hidvégi (Magyarország) 118,23 ponttal. 2. Camave (Egyiptom). A magyar Dömény negyedik lett.

A 200 méteres mellúszásban — meglepetésre — az angol Roman lett a főiskolai világbajnok 2 perc 45 másodperces idővel, a magyar Németh előtt, aki 2 perc 49,2 másodperccel a második lett. Németh az elődöntőben 2 perc 42,8 másodperccel uszott.

A 100 méteres hátúszásban a skót

Haarot győzött a magyar Valent előtt. A 400 méteres gyorsúszásban csak az elődöntőket tartották meg, amelybe a magyar Kádas, és Sombergi is bejutottak. Az 1500 méteres gyorsúszás elődöntőjében a magyar Sombergi 21 perc 33,8 másodperc alatt a legjobb időt uszta. A 100 méteres női gyorsúszásban három magyar versenyző került be az elődöntőbe, Littomericzky, Kacs és Nádor. 200 méteres női mellúszásban Székely 3 perc 02,7 másodperces idővel került a döntőbe.

A törvénys főiskolai világbajnokságát az olaszok nyerték meg, akik a döntőben a franciákat 9:7 arányban legyőzték.

Lakásomról augusztus 24-én este egy fekete színű „Uránia” motorkecskét adtak, aki felvilágosítást ad, vagy nyomravezet, annak pénzzel vagy élelemmel fizetek. Telefon 775. vagy „Lido”-hűfő.

ADÁS-VÉTEL

VESEK a legmagasabb napi áron mindenféle férfi és női varrógépeket, varrógépfejeket, varrógéplábakat, alkatrészeket, tüket, kötőgépeket. Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 6481

MAGAS áron vásárolok férfi és női ruhameit, télikabátot, perzsaasszonygeget és varrógépeket. Weisz, Malom-utca 10. 6808

ÁLLAST KERES

MESTERKÖNYVVEL fényképez segéd, gyors negatív és pozitív retúrör, állást keres. Cim: Ispán István Dcs, Miron Costin-utca 7. 6983

INGATLAN-LAKÁS

SZOBÁT keresek fürdőzobahasználatra a belvárosban. Fával és terménnel fizetek. Sineai-utca 16, földszint 1. 6986

NAGYVÁRADI 1 szoba, konyha, éléskamrás lakószobát elcserelném hasonló kolozsvárral. Megkeresések Fekete Jenő, Székely-utca 3. 6992

KÜLÖNFÉLEK

ELVESZETT Dermatától a Magyar-utcai piros női bőrtáska Várhegyi Etelka névre szóló igazolvánnyal és pénzzel. Megtaláló az iratokat adja le Holló-utca 4, Molnárhoz. 6991

KERESEK két vagy három gimnázista gyermeket teljes ellátásra. Fizetés természetben. Cim: Bázsáné, Mária királyné-utca 20. F.

KÉT malac találtott. Tulajdonosa átveheti: Budai Nagy Antal-utca 50 alatt. 6984

ANGOL nyelviskola újra megnyit. (Véc Szentgyörgy-utca 6.) Biztos módszerrel felelősséggel tanít Gyenge Áron nyelvmester. (120 óra alatt beszél, ír, 6991

Zöld félliteres üveg nagyobb mennyiségben eladó. Cim a kiadóban.

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj egy óra: 120 lej.

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Állást keresőknek 10 szóig 15 lej. Cim a kiadóban és jelzés hirdetésenként 5 lej pótdíj fizetendő. Szöveg hirdetés szavankint 5 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenként 4—5 lej. Házasság-levélzés 5 lej szavankint Nyiltér szavankint 10 lej.